

SANDEFJORD
KOMMUNE

Handlingsplan for mangfold og inkludering 2022-2026

«Mangfold gir styrke»

Innhold

FORORD.....	3
FORMÅL	4
MÅLGRUPPE.....	4
SANDEFJORD KOMMUNENS ANSVAR OG ROLLER.....	5
LESEVEILEDNING	6
GOD HELSE.....	7
RETTE TIL ET FRITT LIV	8
GOD UTDANNING	9
ARBEID OG KVALIFISERING	10
HVERDAGSINTEGRERING.....	12
BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN (BOLIG).....	14
ANBEFALINGER	15

FORORD

Innvandring til Sandefjord har foregått i flere generasjoner. Det har gitt kommunen, og dens bedrifter, sårt tiltrengt arbeidskraft. I tillegg har innvandrerne selv skapt nye arbeidsplasser og gitt lokalbefolkningen nye kulturelle impulser. Sandefjords flerkulturelle innbyggere bidrar til betydelig verdiskaping og representerer en styrke for den attraktive byen vi er, og skal være.

I Sandefjord bor det rundt 12 300 innbyggere med innvandrerbakgrunn. De kommer fra mer enn 140 nasjoner og av ulike grunner; jobb, kjærlighet, studier, flukt eller andre årsaker. De aller fleste innvandrere klarer seg godt og er en naturlig del av medborgerskapet i Sandefjord.

Årsaken til at det er behov for en handlingsplan for mangfold og inkludering, er fordi den skal bidra til en helhetlig og samordnet innsats for økt inkludering. Både på tvers innad i kommunen, i samarbeid med lag og foreninger og ikke minst enkeltmenneskene det gjelder.

FORMÅL

Kommunestyret i Sandefjord vedtok i 2019 at det skal utarbeides en handlingsplan for mangfold og inkludering på tvers av kommunalområdene. Handlingsplanen skal gi en felles retning for hvordan kommunen kan bidra til at innbyggere med innvandrerbakgrunn får likeverdige muligheter til å bidra og delta i felleskapet. Planen skal være et styringsverktøy som angir prioriteringer og tiltak for kommunens inkluderingsarbeid og rulleres hvert 4. år.

Hva mener vi med mangfold og inkludering?

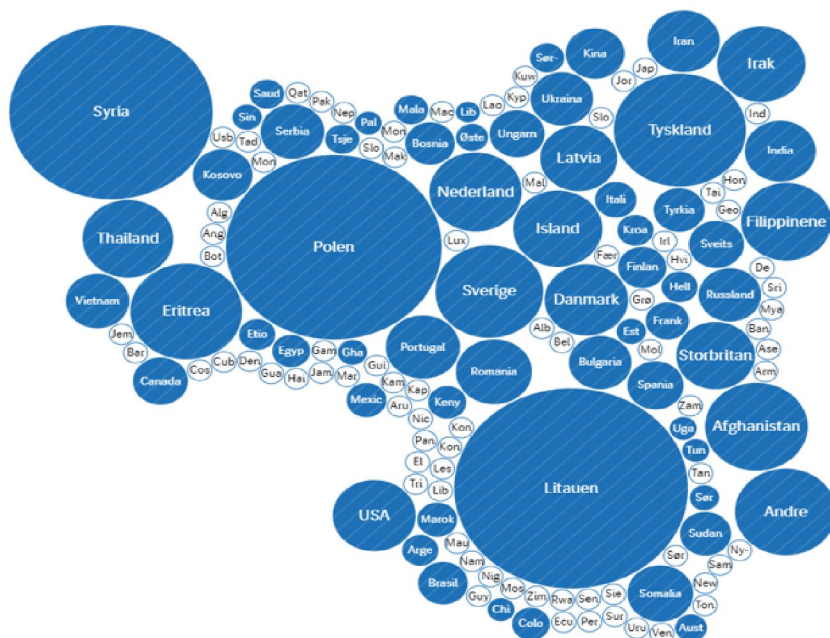
Begrepet mangfold forteller oss noe om variasjon og forskjeller mellom enkeltmennesker og mellom grupper. Det kan være alder, kjønn, seksuell legning, kulturell tilhørighet, religion, funksjonsnedsettelse, sosial bakgrunn og så videre.

Sandefjord kommune verdsetter og anerkjenner hele mangfoldet som et viktig og nødvendig bidrag til et rikere, inkluderende og mer bærekraftig samfunn for alle.

Kommunen jobber strategisk med å stimulere, tilpasse og styrke positive inkluderingsprosesser i samfunnet. Dette for at innbyggerne kan delta på like vilkår i sosiale felleskap, ha likeverdige muligheter for å lykkes, og reell innflytelse på felleskapets regler. Mangfold og inkludering er byggesteiner i kommunes visjon; *Sammen fremover*.

MÅLGRUPPE

Denne handlingsplanen skiller seg fra øvrige kommunale planer ved at den har et klart søkelys på personer med innvandrerbakgrunn fra over 140 ulike nasjonaliteter. Planen forholder seg til SSB (Statistisk sentralbyrå) sin definisjon av 'personer med innvandrerbakgrunn' som en samlebetegnelse for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Både flyktninger og asylsøkere er å regne som innvandrere dersom de er flyttet inn i landet. I tillegg dekker definisjonen arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og utdanningsinnvandrere.

Figur 1. Innvandrere i Sandefjord - opprinnelse – land

SANDEFJORD KOMMUNENS ANSVAR OG ROLLER

Sandefjord kommune skal tilby likeverdige tjenester til innbyggerne. Dette forutsetter at alle skal ha tilgang til kvalitetssikre tjenester som ivaretar behovet til den enkelte. Som samfunnsutvikler skal kommunen legge til rette for at innbyggerne får likeverdige muligheter for å bruke sine ressurser, bli inkludert og delta i demokratiske prosesser.

Som arbeidsgiver har kommunen plikt til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likebehandling og hindre diskriminering. Konkrete mål og tiltak for dette arbeid er tydelig beskrevet i kommunens interne handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-plan). Prosessene for medvirkning i dette planarbeid har bidratt til konkrete innspill til tiltak som foreslås i den reviderte utgave av LIM-planen.

LESEVEILEDNING

Denne handlingsplanen er todelt og skal bidra til at inkluderingsarbeidet i kommunen er koordinert og faglig forankret. Del en beskriver kommunens nåværende innsats og gir eksempler på det lokale utfordringsbildet. Del to består av en tiltaksoversikt fordelt på temaområdene; helse, utdanning, arbeid og kvalifisering, hverdagsintegrering og bolig. Tiltakene kan innebære omprioriteringer, økt satsning eller videreutvikling. De fleste vil være mulig å gjennomføre innenfor kommunens eksisterende rammer og forutsetninger. Kommunalområdene bør selv prioritere og implementere tiltak og vurdere kostnad innenfor eksisterende budsjettamme. Flere av tiltakene henger sammen, og bør kombineres for å forsterke måloppnåelsen.

De forente nasjoners (FN) bærekraftsmål

I tråd med kommuneplanen, er FN sine bærekraftsmål benyttet som rammeverk også i denne planen. Med dette utfordres hele kommuneorganisasjonen til å løfte blikket ved å sette seg selv inn i en større kontekst. Kommuneplanen omhandler ni bærekraftsmål. Denne handlingsplanen fokuserer på følgende 5 mål: 3 *God helse*, 4 *God utdanning* og 11 *Bærekraftige byer og samfunn*. I tillegg til disse vil bærekraftsmål 11 *Mindre ulikhet* og 17 *Samarbeid for nå målene* være vesentlige for å oppnå resultater innen de andre målene.

Innsatsområder

Handlingsplanen tar utgangspunkt i de nasjonale innsatsområdene i regjeringens integreringsstrategi 2019-2022: *utdanning og kvalifisering, arbeid, hverdagsintegrering og retten til et fritt liv*. Disse fire overordnede innsatsområder og utvalgte FNs bærekraftsmål utgjør sammen viktige indikatorer for å måle integreringsarbeidet i Sandefjord kommune.

Anbefalinger

Det siste kapittelet inneholder administrasjonens overordnede anbefalinger for videre arbeid.

MEDVIRKNING OG FORANKRING

Høsten 2021 gjennomførte administrasjonen fem medvirkningsprosesser:

1. Ansatte i kommunen, som jobber direkte med målgruppen [Mangfold og inkludering i Sandefjord kommune - YouTube](#)
2. Ansatte i kommunen med innvandrerbakgrunn [Ansatte fra alle verdensdeler - YouTube](#)
3. Innbyggere med innvandrerbakgrunn
4. Aktører innen arbeid, utdanning og kvalifisering
5. Frivillige lag og organisasjoner

Medvirkningsprosessen i [Sandefjord - FellesForum](#) var organisert, men ble avlyst rett før gjennomføringen på grunn av koronapandemien. Brede og inkluderende medvirkningsprosesser på tvers av kommunalområdene, og blant innbyggerne, har vært avgjørende i planarbeidet. Det har bidratt til at arbeidet med handlingsplanen er synlig og godt forankret i hele kommuneorganisasjonen, også blant innbyggerne og interessegruppene. På den måten får handlingsplanen legitimitet og videre innsats kan prioriteres tydelig.

GOD HELSE

Tilgjengelige og kompetente helsetjenester er avgjørende for gode levevilkår. For noen innvandrere kan det være utfordrende å nyttiggjøre seg av helsetjenestene, blant annet på grunn av språk og kulturbarrierer.

Den nasjonale Folkehelse rapporten fra 2018 påpeker at det er store helsemessige forskjeller mellom ulike innvandrergrupper. Voksne innvandrere fra konflikt- og krigsområder, samt barn og voksne med flyktningbakgrunn, rapporterer om mer psykiske helseplager enn befolkningen for øvrig. I tillegg er blant annet overvekt, D-vitaminmangel og sigarett røyking mer utbredt blant innvandrere fra land utenfor Europa. Faktorer som dette gjør innvandrere mer utsatt, og vil kunne bidra til større utgifter og ressursbehov i kommunal sektor. Tiltak for å bedre folkehelsen vil ikke bare gi høyere livskvalitet og et friskere liv for den enkelte - det vil også gi et friskere samfunn, samt føre med seg store kostnadsbesparelser både for enkeltmenneske og samfunnet.

Kommunens helsetilbud

I Sandefjord kommune har migrasjonshelsetjenesten ansvar for å tilby alle voksne innvandrere en tidlig første helsekontroll for blant annet å kartlegge tuberkulose, og psykisk og fysisk uhelse. Tjenesten samhandler tett med andre relevante instanser, som skole og fastlege, for å ivareta den enkeltes, og familiens behov.

Mange innvandrerkvinner velger å gå til kommunal jordmor på helsestasjonene, og får med dette en god oppfølging, støtte og veiledning både før og etter fødsel. Studier viser at ved å tilby innvandrerkvinner kunnskap om familieplanlegging og egen helse gis de også mulighet for økt deltakelse i arbeidslivet – og dermed raskere integrering.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et gratis lavterskeltilbud som bidrar til bedre helse og livsmestring hos alle barn, ungdom og deres familier. Denne forebyggende og helsefremmende tjenesten er en svært verdifull arena når det gjelder å bidra til å utjevne sosiale forskjeller (Helsedirektoratet). En velfungerende helsestasjons- og skolehelsetjeneste er derfor å regne som et godt, universelt og vesentlig tiltak i seg selv.

Statistikk (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) viser at barnevernstjenesten er hyppigere inne i familier som har sosiale og økonomiske utfordringer. Noen grupper av innvandrere har lavere inntekt, utdanning og deltakelse i sivilsamfunnet enn andre. De kan derfor i større grad trenge familieveiledning og andre tiltak fra barnevernstjenesten. Det bør derfor rettes et større søkelys på kompetanseheving i tjenesten inn mot denne målgruppen.

Mange med innvandrerbakgrunn har tradisjoner for å ivareta sine eldre hjemme. Økt yrkesdeltakelse blant innvandrerkvinner kan føre til større etterspørsel av omsorgstilbud som hjemmetjenester og sykehjemsplasser. Det bør derfor rettes et større fokus på økt kompetanse blant ansatte og i tjenestene inn mot målgruppen.

RETTE TIL ET FRITT LIV

Regjeringen har lagt fram en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse; «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021-2024)». Der pekes det på at barn og unge dette gjelder, kan oppleve å få alvorlige fysiske og psykiske plager senere i livet. Planen understreker at negativ sosial kontroll og æresrelatert vold forekommer i alle

samfunnslag, kulturer og sosiale kretser. Kontakt og god dialog med innvandrersorganisasjonene er et nyttig lokalt tiltak for felles forståelse. Kursopplegg som Flexid-kurs for ungdom og minoritetsrådgiver ved Sandefjord videregående skole, er også gode tiltak knyttet til denne tematikken. En rekke kommuner har i tillegg valgt å etablere kommunale minoritetsrådgivere.

GOD UTDANNING

Sandefjord kommune har ansvar for å sikre at barn og unge har en god oppvekst, med et positivt fritidsmiljø og med mulighet for deltakelse og innflytelse.

I Meld. St. 6 (2012–2013) *En helhetlig integreringspolitikk* og Meld. St. 30 (2015–2016) *Fra mottak til arbeidsliv* fremhever man en rekke prinsipper som er avgjørende for å oppnå et godt utdanningsløp for alle barn, unge og voksne i barnehage, skole og høyere utdanning.

Prinsippene handler om:

- Ivaretagelse av mangfold og flerspråklighet som ressurs
- Tidlig innsats og tilpasset opplæring for barn, nyankomne elever og nyankomne voksne
- Langvarig andrespråksopplæring

Tidlig innsats

Barnehagen er en verdifull arena for å barns språklige og sosiale utvikling. I tillegg viser forskning at barn som går i barnehage, har en større mulighet for å lykkes i videre utdanningsløp og arbeidsmarkedstilknytning, enn barn som ikke er i barnehage. Sandefjord kommune har i perioden 2018-2021 hatt et eget prosjekt med søkelys på å rekruttere flere minoritetsspråklige barn til barnehage. Barnehagedeltakelsen økte fra 72 til 81 prosent i målgruppa i prosjektperioden, men er fortsatt lavere enn for andre barn. Det viser at systematisk arbeid med å rekruttere minoritetsspråklige barn til barnehage gir resultater.

Botid

Norskfødte med innvandrerforeldre har like høy gjennomføring i videregående opplæring som elever uten innvandrerbakgrunn. Norskfødte jenter med innvandrerforeldre gjør det særlig bra. I 2017 hadde de høyest gjennomføring i videregående opplæring av alle grupper, og de dominerer nå på høyere utdanningsnivå.¹ Det er imidlertid grupper av innvandrere som har store

¹ [regjeringens-integreringsstrategi-20192022.pdf](#)

utfordringer, særlig knyttet til språk og sosioøkonomiske forhold. En av kommunens hovedutfordringer er derfor å sørge for at barn og unge med innvandrerbakgrunn sikres gode norskkunnskaper.

Barn som innvandrer sent i skoleløpet har dårligere forutsetninger for å gjennomføre videregående skole. Her finner vi et bekymringsfullt høyt frafall, særlig blant guttene. Disse ungdommene har hatt liten tid til å lære norsk og har også andre typer utfordringer; opplevelser fra krig, flukt og mangelfull utdanning fra hjemlandet. Ungdom med kort botid kan derfor trenge grunnleggende norskopplæring via morsmåslærere for å styrke norskkunnskaper.

Morsmålsopplæring

Forskning viser at elever som kan sitt eget morsmål godt, lærer raskere norsk. I dag har alle nyankomne elever krav på kun én time i uken med tospråklig lærer. Det bør vurderes å utvide tilbudet, og å øke bemanningen i velkomstklassene, slik at nyankomne elever kan få enda tettere oppfølging i mindre grupper - noe som vil bidra til å styrke mulighetene for å fullføre grunnutdanningen på kort sikt og hindre utenforskap på lang sikt.

Det vil være behov for mer kompetanse og bedre samarbeid mellom etatene om psykososial oppfølging av nyankomne elever. Manglende inkludering og mestring i skolemiljøet øker risiko for utenforskap. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og Sandefjordskolen har særlige retningslinjer som vedrører innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever. Med større ressurstilgang vil denne ordningen løfte utsatte elever.

ARBEID OG KVALIFISERING

Deltagelse i arbeids- og samfunnslivet er i flere forskningsrapporter fremhevet som den viktigste veien til god inkludering og velferd. At flere får mulighet til å fullføre utdanning og komme ut i arbeid i Sandefjord gir gevinster for enkeltindividet, og det styrker samfunnets sosiale og økonomiske bærekraft.

I 2019 var rundt 62,1% av innvandrere i alderen 15-74 år i Sandefjord sysselsatte.

Arbeidsledigheten er mer enn tre ganger så høy blant innvandrere sammenlignet med den øvrige befolkningen i fylket. Når man ser på utdanningsnivå blant innvandrere har de større andel høyt

utdannede, men også høyere andel lavt utdannede. I gruppen med lavt utdannede er det flere analfabeter. Det er svekket etterspørsel etter ufaglært arbeidskraft og skjerpet konkurranse om jobber med lave krav til kvalifikasjoner. Dette tilsier at satsing på utdanning og kvalifisering blir enda viktigere framover.

Introduksjonsprogrammet

Kommunen er pålagt å gi nyankomne flyktninger et tilbud om å delta i introduksjonsprogrammet. Dette er et kvalifiseringsprogram med varighet på inntil to år. Både Introduksjonsloven fra 2006 og Integreringsloven fra 2021 pålegger at de ulike elementene som inngår i programmet skal være individuelle og arbeidsrettede. I følge [IMDi](#) sin statistikk var 64% av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i Sandefjord kommune i 2018 i arbeid eller utdanning. Gjennomsnittet i Norge er 66%, så kommunen ligger noe under gjennomsnittet. Forskning viser et sammensatt og komplekst bilde av årsakene til hvorfor ikke flere flyktninger er i arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram.

Grunnskole

En effektiv og god opplæring i grunnskolen kan bidra til at flere fullfører videregående skole i samsvar med sitt potensial. For voksne med mye realkompetanse fra hjemlandet vil det styrke mulighetene for disse på arbeidsmarkedet ved tilrettelagte løp for å kunne gjennomføre utdanning som fører til formell kompetanse. For denne gruppen kan det være en utfordring å få godkjent kompetanse sin fra hjemlandet. Det er derfor et behov for et enklere system for godkjenning av utenlandsk kompetanse.

Kvalifiseringsprogrammet

Sandefjord kommune tilbyr kvalifiseringsprogrammet (KVP) som er et av regjeringens viktigste virkemidler for å bekjempe fattigdom, øke arbeidsdeltakelse og fremme inkludering. Ifølge tall fra SSB gikk flere enn 2 av 5 som fullførte KVP i 2019 over i ordinært heltids- eller deltidsarbeid. Denne andelen har hatt en jevn økning de siste årene, noe som viser en positiv utvikling.

Ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører

I Sandefjord kommune er ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører viktige samarbeidspartnere. De bidrar til å inkludere flere innvandrere i arbeids- og samfunnslivet gjennom utvikling og levering av nyskapende løsninger. Disse aktørene kan tilby andre veier inn i arbeidslivet, bidra til sosial inkludering og deltakelse i samfunnslivet. Cafe Vintage, Kirkens Bymisjon og NewUse er noen av flere gode eksempler.

Gründere

Sandefjord kommune er kjent som gründerbyen og har en stor andel gründere som lykkes med sine virksomheter sammenlignet med andre kommuner i fylket. Å hjelpe gründerspirer med en annen kulturell bakgrunn, gjennom gründerstøtte kan bidra til å skape flere arbeidsplasser og øke kommunens attraktivitet. Global Gründerklubb² arbeider med å få frem gründerspirer med innvandrerbakgrunn. Dette er viktig, da disse kan fremstå som gode rollemodeller for andre.

Globale Sandefjord

Prosjektet Globale Sandefjord er et godt eksempel på hvordan tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid bidrar til å inkludere personer med innvandrerbakgrunn i arbeid. Målet er å tette gapet mellom kompetanse som etterspørres i arbeidslivet og kompetanse som innvandrere innehar.³

HVERDAGSINTEGRERING

Sandefjords innbyggere skal oppleve tilhørighet i hverdagen. Dette skjer der mennesker møtes fysisk eller digitalt, både på formelle og uformelle arenaer og i små og store fellesskap. Der skapes tillit, nettverk og deltakelse. Slik beskrives hverdagsintegrering og forutsetter innsats fra lokalsamfunnet, men først og fremst innsats fra den enkelte innbygger.

SSBs tall fra 2019 viser at folk med innvandrer- og minoritetsbakgrunn fortsatt er sterkt underrepresentert i norsk politikk. Under forrige kommunevalg organiserte Sandefjord kommune et tiltak gjennom FellesForum, som skulle inspirere til høyere valgdeltakelse blant personer med innvandrerbakgrunn. Resultatet viste en økning fra 33,7 % til 41,7 %. Det viser at målrettede tiltak som gjennomføres i samarbeid med lokale krefter, gir positive resultater.

² [Globale Gründere \(startivestfold.no\)](http://startivestfold.no)

³ [Hjem | Globale Sandefjord | Mangfold gir styrke](#)

Sosiale møteplasser

I Sandefjord er Naper'n, Fellesverket og Kirkens Bymisjon gode eksempler på hvordan ungdom og unge voksne kan delta på ulike aktiviteter, være med venner og få verdifull erfaring ved å bli med som frivillig. Disse aktivitetsarenaene er gode tiltak for inkludering og arenaer for utvikling av nye nettverk og fellesskap. Det finnes også mange gode inkluderingstiltak for eldre i Sandefjord. I satsningen «Leve hele livet» i Sandefjord er mat og måltider et av tiltakene i handlingsplanen. Prosjektene «Globalt måltid», «Sammen om måltider» og «Kaffe og prat» er gode eksempler på inkluderende møteplasser, økt deltagelse og et samarbeid med mange ulike frivillige organisasjoner.

Flyktningeguide og innflytterkontakt i Sandefjord er en viktig veiviser inn i samfunnet. Et medmenneske, en å stole på og å støtte seg til i en krevende etableringsfase. For en nyinnflyttet innvandrere er dette en unik mulighet til å få et nettverk i nærmiljøet sitt, lære om den norske kulturen og praktisere språket. For den frivillige er det en anledning til å bli kjent med en annen kultur og få innsikt i en annen persons historie og bakgrunn.

Friluftsliv og idrett er også et unikt virkemiddel for å bidra til økt inkludering, og til å fremme helse, fellesskap, bedre kulturinnsikt og nye relasjoner. Mange innvandrere opplever at det er lettere å bli kjent med nordmenn ute i naturen. Dermed blir de også bedre kjent med den norske kulturen og det norske språket.

I Sandefjord kommunes frivillighetsplan vises frivillighetens betydning for samfunnsdeltagelse, tilhørighet og økt livskvalitet. Frivillighetsplanen vektlegger tiltak som skaper et åpent og inkluderende samfunn, samt gode arenaer for samhandling mellom frivilligheten og kommunen.

Etter ulike dialogmøter er det kommet fram et ønske om at kommunen fremover tar initiativ og tilrettelegger for samhandlingsmøter mellom frivilligheten og kommunen. I 2021 ble det opprettet et Frivilligråd med tanke på bærekraftsmål 17 *samarbeid om å nå målene*.

Frivillighetens år 2022

Dette året skal brukes til å få fram nyansene, bredden, kunnskapen og de gode eksemplene om frivillighet. Frivillighet Norge fremhever at det ikke skal være en sentralstyrt markering, men at frivilligheten handler om å skape noe sammen med andre. Målet er å skape større kjennskap til merverdien frivillig sektor skaper i samfunnet og synliggjøre frivilligheten i Sandefjord.

BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN (BOLIG)

Boligen vår er noe av det aller viktigste vi har. Den påvirker både de voksnes hverdag og barnas oppvekst. Forskning viser at det er sammenheng mellom gode boforhold, boligmiljø og rask inkludering i samfunnet.⁴

[Fylkeskommunens regionalplan for folkehelse i Vestfold](#) peker på forhold som må følges opp i kommunene, blant annet innvandreres boligforhold for å oppnå vellykket integrering.

Boligmodell

Mens den norske boligmodellen er basert på en høy andel boligeiere, er det relativt få innvandrere som eier boligen sin. Dette gjelder også blant dem med svært lang botid i Norge, viser [tall fra Statistisk Sentralbyrå](#). Nasjonalt bor 60,4 prosent av alle personer med innvandrerbakgrunn i eid bolig. Det er 26 prosentpoeng lavere enn i befolkningen ellers.

Mye tyder på at forskjellene i boligeierskap utjevner seg i neste generasjon. Tallene fra SSB viser at norskfødte med innvandrerforeldre bor noe lenger hjemme enn andre, men når de først flytter ut for å etablere seg på boligmarkedet følger de tendensene for boligetablering som andre.

Startlån

Regjeringen mener at Husbankens startlån og bostøtte er de viktigste stolpene innenfor det boligsosiale arbeidet. Kommunene låner inn startlånmidler fra Husbanken for videre utlån til personer som oppfyller krav knyttet til formålet med startlånet, basert på den enkeltes økonomi og posisjon på boligmarkedet.⁵ En slik ordning bør benyttes i større grad opp mot målgruppen.

Leie til eie

Flere kommuner har innført en ordning som gjør at en person kan leie en bolig av kommunen hvor leieutgiftene fungerer som nedbetaling av lån. På den måten er det mulig å opparbeide seg nok egenkapital til å ta over boligen over noen år. Stavanger, Trondheim og Gjøvik er blant

⁴ Boligen som integreringsarena for flyktninger Kristiansunds vei mot en helhetlig praksis

⁵ [Tildelingsbrev 2021 - Husbanken \(regjeringen.no\)](#)

kommunene som har innført ordningen. I tillegg vil en variert boligmasse være gunstig for å forebygge en opphoping av levekårsutfordringer i enkelte soner.

Kommunens bolig-sosiale handlingsplan er under revidering. Ordninger/ tiltak som f.eks fra leie til eie vil bli vurdert, spesielt ovenfor barnefamilier. En plan på hvordan kommunen skal utjevne ulikhetene og økning av husstander med inntekt over fattigdomsgrensen er en forutsetning for god inkludering.

ANBEFALINGER

<https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/planer-og-rapporter/rapport-levemarkskartlegging-sandefjord-160519.pdf>I tråd med FNs bærekraftsmål vektlegges samhandling mellom tjenester. I regjeringens strategiplan beskrives samarbeid som en forutsetning for å kunne nå målene om større grad av inkludering. Det handler om å sammen skape et felleskap som favner mangfoldet, og som bidrar til at alle innbyggerne opplever tilhørighet og likeverdige muligheter til å delta og bidra med sine ressurser i arbeidsliv, kulturliv, frivilligheten og i det daglige liv. Dette forutsetter gode strukturer for samarbeid og dialog blant alle de kommunale tjenestene, og mellom kommunen og innbyggerne. En felles strategi må forankres høyt i det kommunale systemet.

Kommunalområdet Kunnskap, barn og unge i ferd med å realisere prosjektet «Tenk Sammen».⁶ Det bør ses på mulighetene for tilsvarende samhandlingsprosjekter i andre kommunalområder, og på tvers av områdene, for slik å oppnå så god integrering av målgruppen som mulig.

Tverrfaglig og tverrsektoriell ressursgruppe

Det foreslås å nedsette en tverrfaglig kommunal ressursgruppe som sikrer en helhetlig tilnærming til, og koordinering av, kommunale tjenester til kommunens innbyggere med innvandrerbakgrunn jfr. Meld. St. 6. Ressursgruppen bør rapportere til kommunedirektørens ledergruppe.

For å sikre bred kompetanse, og at de berørte får eierskap til arbeidet, bør ressursgruppen jobbe strukturert med å styrke tjenestene ut til målgruppen og kvalitetssikre samhandlingen på tvers av kommunalområdene. Dette gir alle involverte en reell påvirkningsmulighet i prosessarbeidet og forenkler senere iverksetting av tiltak for å bedre kommunens tjenester.

⁶ [Sandefjord - Tenk sammen for barn og unge](#)

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering

Det bør utarbeides en handlingsplan mot rasisme og diskriminering. Planen skal synliggjøre eksisterende tiltak som forebygger rasisme og diskriminering og gi et utgangspunkt for å utvikle nye tiltak sammen med kommunens tjenestesteder og lokalsamfunnet, frivillige organisasjoner, næringslivet og andre samfunnsaktører.⁷ Handlingsplanen bør særlig involvere barn og ungdom, og hverdagsrasisme bør være et sentralt tema i planen.

Økt fokus på inkludering av nyankomne innvandrere

Tilbakemeldinger fra medvirkningsprosessene synliggjør ulikheter på det eksisterende tjenestetilbudet til flyktninger, familiegjennforente og arbeidsinnvandrere. Det vises til at ikke alle har de samme muligheter når de skal etablere seg i Sandefjord. Gode erfaringer og metodikken som er utviklet i introduksjonsprogrammet over mange år bør vurderes tatt i bruk overfor alle nyankomne personer med innvandrerbakgrunn.

Når Sandefjord kommune tar imot og tilrettelegger for nyankomne innvandrere kan det påvirke hvorvidt innvandrerne føler seg velkomne, utvikler tilhørighet til kommunen og ønsker å bli boende. Velkomstbrev, målrettede hjemmesider samt et tilbud om rimelig, eller evt. gratis, språkopplæring blir foreslått som gode grep i denne sammenheng. Å styrke tilbudet om en lavterskel fadderordning for nyankomne innvandrere kan sørge for at de som har behov, får nødvendig hjelp og veiledning.

Kommunikasjonsstrategi internt og eksternt

Det bør utarbeides en egen mediestrategi i samarbeid med kommunens informasjonsavdeling som synliggjør rollemodeller og ildsjeler med innvandrerbakgrunn som bor og jobber i kommunen. Kommunal informasjon til innbyggerne bør legges ut på flere språk. Sandefjord profileres da som en flerkulturell kommune der alle har like muligheter.

⁷ («Regjeringens handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020)», «Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk» (2017–2020), «Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme» (2020), «Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer» (2016-2020), «Handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer» (2020-2023))

RAMMER OG FØRINGER

Statlige føringer

- Tildelingsbrev til Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2021.
- Regjeringens integreringsstrategi 2019-2022 «Integrering gjennom kunnskap»
- Meld. St. 16 (2015–2016) «Fra utenforskap til ny sjanse- en samordnet innsats for voksnes læring».
- Meld. St. 32 (2020-2021) «Ingen utenfor- En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv».
- Meld. St. 30 «Fra mottak til arbeidsliv - en effektiv integreringspolitikk».
- Meld. St. 6 (2012–2013) «En helhetlig integreringspolitikk Mangfold og fellesskap».
- Negativ sosial kontroll | IMDi.
- Håndbok for håndtering av saker om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, barneekteskap og æresrelatert vold | IMDi.
- Negativ sosial kontroll - Dinutvei.no.
- Hvor i verden praktiseres kjønnslemlestelse? - Kjønnslemlestelse (nkvts.no).
- Rapport mal (helsedirektoratet.no).
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (Likestillings- og diskrimineringsloven).
- Arbeidsgivers aktivitet- og redegjørelsesplikt.

Kommunale føringer

- Kommuneplanen 2019-2030.
- LIM-planen for likestilling, inkludering og mangfold 2019 -2021.
- Frivillighetsplan Sandefjord kommune 2019 – 2023.
- Strategisk næringsplan 2019-2031.
- Strategi- prosjekt Samhandling tenk sammen – forsterket innsats for barn og unge i Sandefjord.
- Leve hele livet i Sandefjord 2019-2023.

- Folkehelseoversikten 2019.
- Folkehelseprofil 2021.
- Oppvekstprofil 2021.
- Sandefjord kommune Levekårskartleggingen 2019.
- Strategisk kultur-, idrett- og fritidsplan 2019-2023

Lover og forskrifter

- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere.
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.
- Lov om barnehager.
- Lov om barneverntjenester.
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (Opplæringsloven).
- Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven).
- Forskrift om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønning - Lovdata.

Kilder

- www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsomsorgen
- www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten
- flexid.no/hva-er-flexid/
- [rutiner-i-skolens-arbeid-mot-negativ-sosial-kontroll-og-tvangsekteskap.pdf \(imdi.no\)](#)
- [Negativ sosial kontroll tvangsekteskap og æresrelatert vold __en veileder til barnevernstjenesten](#)
- <https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/kunnskapsoversikt/gjennomforing-av-videregaende-opplaring--blant-unge-innvandrere/>
- [Microsoft Word - Høringsnotat - Forslag til ny opplæringslov og endringer i friskoleloven - til PDF \(regjeringen.no\)](#)
- https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51/KAPITTEL_2#%C2%A713
- [Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold \(2021-2024\) - regjeringen.no](#)

